

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Enhancement in Competitive Advantage of Faculty of Mass Communication Technology,
Rajamangala University of Technology

ฉันทนา ปาปัดถา* อรรถการ สัตยพานิชย์ กชพรรณ กระตุกฤษ์ และนภาพร ภูเพ็ชร์
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพฯ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ 2) ศึกษา
ระดับความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่ม
ตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยใช้การ
สัมภาษณ์ 71 คน และสำรวจความคิดเห็น 400 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการ
แข่งขันประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการศึกษา ด้านบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ และ
ด้านภาพลักษณ์และเครือข่ายศิษย์เก่า (2) ระดับความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร
ด้านภาพลักษณ์และเครือข่ายศิษย์เก่า ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

Abstract

The objectives of this study were 1) to analyze the capability contributing to the competitive advantage, 2) to synthesize the key performance indicator from the internal factors, 3) to examine the level of competitive capability and, 4) to develop the strategy to enhance the capability of competitive advantage in the faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The samples used in the study included 71 interviewed stakeholders in the university and 400 survey participants. The findings pointed out as follows: (1) the strategy enhance the competitive advantage were defined in five aspects: curriculum, educational management, personnel, learning environment, and image and alumni association, (2) the level of competitive advantage was rated high in the following order: personnel, educational management, curriculum, and image and alumni association. The learning environment was also in medium level.

Keywords: Strategy, Enhancement in Competitive Advantage

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน chantana.p@rmutp.ac.th โทร. 02282900915 ต่อ 6817

1. บทนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2554 การศึกษาไทยอยู่ในภาวะวิกฤตด้านคุณภาพ จะเห็นได้จากตัวชี้วัดด้านการศึกษาและการสอบหลายครั้ง ที่สำคัญกว่าตัวชี้วัดคือ นักเรียนนักศึกษาไม่มีศักยภาพที่จะเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของโลกและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (ประเสริฐ ผลิตการพิมพ์, 2554) ซึ่ง อดุลย์ วิริเวชกุล กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ความถดถอยของสถาบันอุดมศึกษาจากการที่สถาบันอุดมศึกษาแย่งกันผลิตบัณฑิตโดยไม่มีเป้าหมายตรงกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ซึ่งตัวบ่งชี้ความถดถอยได้แก่ 1) บัณฑิตว่างงาน 2) เปิดสอนนอกสถานที่มากเกินไป 3) การจัดอันดับของสถาบันการศึกษาที่ต่ำลง และ 4) บัณฑิตได้งานทำไม่ตรงกับสาขาที่จบมา นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) บุคลากรสายผู้สอนหรืออาจารย์ต้องมีคุณภาพที่ดี 2) ต้องมีสวัสดิการที่ดี และ 3) ต้องมีวิธีการสอนที่ทันสมัย หมายถึง การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) การศึกษาได้อาศัยการประเมินเป็นกลไกสำคัญเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยใช้การประเมินผลการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการประเมินด้านการศึกษาต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนาทุกภาคส่วนของการศึกษาได้อย่างแท้จริง ซึ่งการประเมินการศึกษาเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าในบริบทของช่วยทางการศึกษา (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554) การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเกิดความเป็นธรรม และเสมอภาคกับทุกคน การจัดการศึกษาหากเป็นไปตามเป้าหมายหรือเป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้จะเรียกว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งในอดีตของการจัดการศึกษาจะสนใจเพียงแค่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังนักการศึกษาที่มีความเห็นว่า ผลของการศึกษามีมากกว่านั้น และบ่งชี้ถึงการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ด้วย โดยเปรียบเทียบการศึกษาเป็นกระบวนการผลิตอย่างหนึ่ง (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ดังนั้น คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา คือ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถ เจตคติ และทักษะต่างๆ ในแต่ละระดับ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและการพึ่งพาตัวเองของผู้สำเร็จการศึกษา (วิระยุทธ ชาติตะกานัญญ์, 2555) นอกจากนี้คุณภาพการศึกษาคือ คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับที่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการ อันได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ

จรัส สุวรรณเวลา (2551) กล่าวว่า การขยายตัวของระบบอุดมศึกษาไทยเกิดขึ้นเร็ว แต่เกิดภายใต้ข้อจำกัดด้านต่างๆ เป็นอันมาก โดยไม่จำกัดเฉพาะสถาบันของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชนจึงสามารถอยู่รอดผ่านวิกฤตเศรษฐกิจมาได้ สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ความคล่องตัวในการบริหารจัดการและกฎเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญ ทำให้ต่อความสามารถที่จะปรับตัวและเผชิญกับผลกระทบของการขยายระบบ มหาวิทยาลัยหลายแห่งยังคงรักษาความดีไว้ได้ด้วยความเสียสละของบุคลากรภายในและประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาก แต่สภาพเช่นนี้ก็กำลังถดถอยลงอย่างรวดเร็ว ด้วยการขยายตัวโดยเร็วภายใต้ข้อจำกัดหลายด้านเช่นนี้ การเรียนการสอนจึงมุ่งที่การถ่ายทอดความรู้และการบรรยายในห้องเรียนขนาดใหญ่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษาลดลงโดยลำดับ ประกอบกับงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ได้รับไม่เพิ่มขึ้นสมสัดส่วน และความล่าช้าในการบริหารงานบุคคล ทำให้ขาดแคลนอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ คุณภาพการศึกษาจึงถดถอย การกระจายตามสาขาวิชาก็เป็นปัญหา เนื่องจากมีการเปิดในสาขาวิชาที่ลงทุนน้อย ในสัดส่วนสูงกว่าสาขาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสาขาที่ประยุกต์วิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องลงทุนสูง ความขาดแคลนกำลังคน

ในหลายสาขาวิชาคงมีอยู่ ในขณะที่บัณฑิตในบางสาขาวิชาประสบภาวะว่างงาน ดังนั้น การขยายตัวของอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็น ด้วยเหตุจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ผลจากการขยายตัว นอกจากจะช่วยสร้างโอกาสความเจริญก้าวหน้าในการทำงานอาชีพและความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลแล้วยังเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้สังคมสามารถใช้ประโยชน์จากความสำเร็จก้าวหน้าในโลก และสามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้ดียิ่งขึ้นตลอดจนสร้างความเสมอภาคในโอกาสสำหรับประชาชนให้ได้ใช้สติปัญญาของตนอย่างเสรีและเต็มศักยภาพ ปัญหาที่ตามมาจากการขยายตัวในลักษณะที่สะเปะสะปะ ด้วยกระแสรยะสั้นและแรงผลักดันตามอิทธิพลทางการเมืองในแต่ละระยะโดยขาดการลงทุนและการดำเนินการอย่างเหมาะสมรวมทั้งการประเมินระบบและการปรับแก้ที่ไม่ทันกาลเช่นนี้ จึงปรากฏเป็นปัญหาทั้งด้านคุณภาพการศึกษา การกระจายทางภูมิศาสตร์ และการกระจายสาขาวิชา แม้ว่าความเสมอภาคในโอกาสจะดีขึ้นแต่ยังมีความเหลื่อมล้ำอยู่อีกมาก (จรัสสุวรรณเวลา, 2551)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) ได้นำเสนอบทความออนไลน์เกี่ยวกับทิศทางการอุดมศึกษาไทย โดยได้นำเสนอผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เรื่อง ผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยได้คาดการณ์แนวโน้มสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาไทยไว้หลายประการ อันจะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นพื้นฐานแนวโน้มอนาคต เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาไทยได้ อาทิ 1) สถาบันอุดมศึกษาแสวงหาเอกลักษณ์ด้านคุณภาพและความแตกต่าง 2) สถาบันอุดมศึกษาจะเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย 3) สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง 4) สถาบันอุดมศึกษามุ่งผลิตผลงานวิจัย 5) สถาบันอุดมศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 6) สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้หลักสูตรต้นแบบจากต่างประเทศ 7) สถาบันอุดมศึกษาไทยยังไม่สามารถขยายตลาดการศึกษาไปยังต่างประเทศ 8) สถาบันอุดมศึกษาที่แข่งขันไม่ได้ต้องปิดตัวหรือควมรวมกิจการ และ 9) สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเชิงพาณิชย์มากขึ้น การแข่งขันด้านการศึกษาที่รุนแรงขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนสถานะสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องพึ่งตัวเองมากขึ้น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันและในอนาคต คงไม่สามารถดำเนินกิจการได้ตามอำเภอใจดังเช่นที่ผ่านมา เนื่องจากแรงกดดันของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ได้นำการเปิดเสรีด้านการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจสังคมเข้าสู่ประเทศไทย ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องดำเนินกิจการโดยที่คำนึงถึงความอยู่รอด แต่ในขณะเดียวกันต้องไม่ละทิ้งเจตนารมณ์ของการเป็นสถาบันที่ผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพ ซึ่งจำเป็นต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ในบทบาทการทำงานในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องเผชิญกับสิ่งต่างๆ มากมายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อหากกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพของคณะฯ ให้สามารถแข่งขันกับองค์กรภายนอกที่มีการแข่งขันสูง อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สถานศึกษาต่างๆ ต้องมีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างรู้เท่าทัน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) (Creswell, 2007; Pole, 2007; รัตนะ บัวสนธ์, 2556) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ดำเนินการเพื่อประเมินสภาพความเป็นจริงและความ

คาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีกำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกตามคุณสมบัติเบื้องต้นตามตำแหน่งงานที่กลุ่มตัวอย่างดำรงอยู่ในช่วงเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเก็บข้อมูลจะนัดสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และมีการบันทึกเสียงเพื่อนำมาใช้ในการประมวลผลความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพและนำมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อกำหนดกลยุทธ์สำหรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกออกเป็น 2 ประเภทตามกระบวนการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน จำนวน 71 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน จำนวน 400 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างภายใน จำนวน 200 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาปัจจุบัน และกลุ่มตัวอย่างภายนอก จำนวน 200 คน ประกอบด้วย ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนคร โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็น มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และมีเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมิน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553; กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2557)

ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (บุญชม, 2535)

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาใช้ในการประมวลผลความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ จากนั้นนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญเพื่อกำหนดกลยุทธ์สำหรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนำเสนอข้อมูลในลักษณะการพรรณนาประกอบการสังเคราะห์เป็นแผนภาพ และตารางประกอบความเรียง ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายถึงลักษณะของข้อมูลตามความแตกต่างกันในลักษณะต่างๆ โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผลข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งการดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถจำแนกพันธกิจหลักออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การบริหารจัดการ และ 2) การจัดการศึกษา โดยสามารถพัฒนาขีดความสามารถด้วยการวิเคราะห์จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการบริหารงาน 4M's เพื่อการบริหารจัดการองค์กร แนวคิดหลักการตลาด 4P's เพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และพันธกิจของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการองค์กร และ 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

ตัวชี้วัดความสำเร็จจากปัจจัยภายใน ในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สามารถนำเสนอได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จจากจุดเด่น จำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร คือ หลักสูตรของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นหลักสูตรที่เปิดทำการสอนด้านวิชาชีพสารสนเทศ โดยเน้นผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ผสมผสานกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพ โดยการเชิญวิทยากรจากภายนอกที่ทำงานในสายวิชาชีพและมีผลงานเป็นที่ยอมรับมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ และยังมีการส่งเสริมการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์นอกชั้นเรียน

1.3 สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา คือ มีศูนย์รวมเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับให้นักศึกษาใช้ เพื่อใช้ในการจัดทำโครงการในแต่ละรายวิชา

1.4 บุคลากร คือ คณาจารย์ของคณะฯ มีความสามารถทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในสายอาชีพมาก่อน

1.5 ภาพลักษณ์ คือ คณะฯ สามารถสะท้อนภาพลักษณ์ของการเป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นผลิตบัณฑิตวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถทำงานได้จริง มีความสามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จจากจุดที่ควรพัฒนา จำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร คือ ต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรบูรณาการ มีความยืดหยุ่น แต่พร้อมปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก สามารถสะท้อนความเป็นเทคโนโลยีบัณฑิตให้ชัดเจน และต้องคงไว้ซึ่งคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อสารมวลชน

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ การปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการมากยิ่งขึ้น สร้างประสบการณ์ทั้งจากการเรียนรู้ในห้องเรียน นอกห้องเรียน รวมถึงการสร้างประสบการณ์ตรงจากการทำงานด้วยการรับทำงานจริงระหว่างเรียน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3 สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา คือ จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัด เพิ่มมุมมองเทคโนโลยีติดตามกระแสข้อมูลใหม่ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีให้ทราบโดยทั่วกัน และจัดบรรยากาศโดยรอบที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ รวมถึงการวางแผนครุภัณฑ์ไว้ล่วงหน้า

2.4 บุคลากร คือ ควรกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของคณะฯ ให้เป็นผู้มีประสบการณ์วิชาชีพมากขึ้น และสร้างความร่วมมือกับธุรกิจอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนให้มากขึ้น

2.5 ภาพลักษณ์ คือ ควรใช้อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพมาขับเคลื่อนคณะฯ โดยสร้างความร่วมมือระหว่างคณะฯ กับศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จ มาใช้เป็นข้อมูลการประชาสัมพันธ์เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นที่รู้จักของคนในสังคม

ระดับความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์และเครือข่ายศิษย์เก่า ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

กลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สรุปได้เป็น 9 ประเด็น ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรและความสามารถของบัณฑิตให้มีความโดดเด่นในการเป็นนักปฏิบัติตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อสร้างความแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นที่เปิดสอนด้านสื่อสารมวลชน

2. การพัฒนาศักยภาพและความสามารถของบุคลากรสายวิชาการเพื่อเพิ่มความสามารถด้านวิชาชีพ เพื่อสร้างความแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นที่เปิดสอนด้านสื่อสารมวลชน

3. การจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาบัณฑิตนักปฏิบัติให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ

4. การเผยแพร่เกียรติคุณศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพและได้รับการยอมรับในวงการวิชาชีพ รวมทั้งการใช้จุดขายเรื่องทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยฯ ที่อยู่ในชุมชนเป็นจุดขาย

5. การศึกษาวิธีการเช่าอุปกรณ์เครื่องมือทดแทนการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือฝึกปฏิบัติ

6. การปรับปรุงการใช้พื้นที่และจัดสภาพแวดล้อมภายในโดยสื่อสาร ควบคู่กับการมีทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยฯ อยู่ใจกลางเมือง

7. การลงทุนด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษา จะต้องเลือกลงทุนเฉพาะเครื่องมือหรืออุปกรณ์บางประเภท เพื่อให้นักศึกษาเชี่ยวชาญด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์ประเภทนั้นเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านสถานที่

8. การมอบหมายคณาจารย์หรือบุคลากรสนับสนุนเพื่อฝึกฝนและใช้ประโยชน์อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีให้ใช้ประโยชน์ได้สูงสุดและคุ้มค่าที่สุด เพื่อสร้างความโดดเด่นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความชำนาญในวิชาชีพมากกว่าสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนทางด้านสื่อสารมวลชนแห่งอื่นๆ

9. การกำหนดตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ของคณะฯ (Strategic Positioning) เพื่อเลือกแข่งขันในตลาดเฉพาะ (Niche Market) โดยเน้นความชำนาญเฉพาะด้านสามารถนำมาใช้เป็นประเด็นทางการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ถึงกลุ่มเป้าหมายและสร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาแห่งอื่นๆ ที่เปิดสอนด้านสื่อสารมวลชนได้

4. สรุปผลและอภิปรายผล

ความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการองค์กร และด้านการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และสามารถแบ่งตัวชี้วัดความสำเร็จออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ด้านบุคลากร และด้านภาพลักษณ์และเครือข่ายศิษย์เก่า ซึ่งจะทำให้พัฒนากลยุทธ์ได้จากจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา และเมื่อทำการประเมินระดับความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์และเครือข่ายศิษย์เก่า ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง แล้วนำมาพัฒนาเป็นกลยุทธ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครสรุปได้เป็น 9 ประเด็น ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรและความสามารถของบัณฑิตให้มีความโดดเด่นในการเป็นนักปฏิบัติตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ 2) การพัฒนาศักยภาพและความสามารถของบุคลากรสายวิชาการเพื่อเพิ่มความสามารถด้านวิชาชีพ 3) การจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือฝึกปฏิบัติ 4) การเผยแพร่เกียรติคุณศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพและได้รับการยอมรับในวงการวิชาชีพ 5) การศึกษาวิธีการเช่าอุปกรณ์เครื่องมือทดแทนการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือฝึกปฏิบัติ 6) การปรับปรุงการใช้พื้นที่และจัดสภาพแวดล้อมภายในโดยสื่อสารควบคู่กับการมีทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยฯ อยู่ใจกลางเมือง 7) การลงทุนด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษา จะต้องเลือกลงทุนเฉพาะเครื่องมือหรืออุปกรณ์บางประเภทเพื่อให้นักศึกษาเชี่ยวชาญด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์ประเภทนั้นเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านสถานที่ 8) การมอบหมายอาจารย์หรือบุคลากรเพื่อฝึกฝนและใช้ประโยชน์อุปกรณ์หรือเครื่องมือ และ 9) การกำหนดตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ของคณะฯ (Strategic Positioning) เพื่อเลือกแข่งขันในตลาดเฉพาะ (Niche Market) โดยเน้นความชำนาญเฉพาะด้านสามารถนำมาใช้เป็นประเด็นทางการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ถึงกลุ่มเป้าหมายและสร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาแห่งอื่นๆ ดังนั้น การเพิ่มขีดความสามารถจะต้องกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จโดยการพัฒนากลยุทธ์เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับการศึกษาของอนุวัติน คุณแก้ว (2556) ที่พบว่า 4 องค์ประกอบตัวชี้วัดความสำเร็จที่จะนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษา ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากร

ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์และด้านการพัฒนาหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาของสุว รณิน คณานุกัณ และคณะ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลยุทธ์เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และสามารถกำหนดกลยุทธ์เพื่อการบริหาร 8 ประเด็น ได้แก่ 1) การจัดทำแผน ความก้าวหน้าในอาชีพและแผนการสืบทอดตำแหน่งอย่างชัดเจน 2) การจัดทำกฎเกณฑ์ การได้มาซึ่งผู้บริหารระดับสูง โปร่งใส ที่ภาคการเมืองไม่อาจแทรกแซงได้ 3) สร้างพันธมิตรกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และแสวงหาโอกาสจากการเป็น AEC 4) จัดทำและพัฒนาระบบ ICT ครบวงจร 5) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ โครงสร้างการเจริญเติบโตของหน่วยงานที่ สามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระ 6) จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและนำผลมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น 7) จัดทำโครงการศึกษาต่อเนื่องเพื่อเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะพนักงาน และ 8) สรรหาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินและจัดตั้ง คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อวิเคราะห์ปัญหา ความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่ายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความร่วมมือของบุคคลจากหลายฝ่าย และขอขอบคุณผู้ให้ ข้อมูลทุกท่าน

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] ประเสริฐ ผลิตการพิมพ์. 2554. ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร : Openworlds.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551. แม่บทการบริหารอุดมศึกษาไทย ภายใต้โครงการพัฒนาผู้บริหาร มหาวิทยาลัย สายสนับสนุนและช่วยวิชาการ (นบก.) รุ่นที่ 12. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- [3] พิสนุ พงศ์ศรี. 2554. การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- [5] สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2552. ตัวบ่งชี้และสถิติทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค ลาดพร้าว.
- [6] วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. 2555. เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] จรัส สุวรรณเวลา. 2551. ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส เจริญ การพิมพ์.
- [8] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2559. ทิศทางการอุดมศึกษาไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.kriengsak.com/node/41> [15 มีนาคม 2559]
- [9] Creswell, J. W. 2007. Design and conducting mixed methods Research. Thousand Oaks, CA : Sage Publications.

- [10] Pole, K. 2007. Mixed Method Designs: A Review of Strategies for Blending Quantitative and Qualitative Methodologies. Mid-Western Educational Researcher. 20(4), 1-4.
- [11] รัตนะ บัวสนธ์. 2556. วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยและประเมิน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [12] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. คู่มือการประเมินสรรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://gpa.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf> [15 มีนาคม 2559]
- [13] กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2557. การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SME) ด้วย AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- [14] อนุวัติ คุณแก้ว. 2556. การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- [15] สุวรรณิน คณานูวัฒน์ และคณะ. 2557. การบริหารจัดการกลยุทธ์เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน). วารสารสมาคมนักวิจัย. 19(2) (พฤษภาคม – สิงหาคม 2557), 136-144.